

Deák Nóra

Az első negyven év

Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete

Megható ünnepségen vehettek részt az Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete 38. Éves Konferenciájának résztvevői a New Brunswick-i (New Jersey állam) Magyar Örökség Központban rendezett hagyományos péntek esti fogadáson 2013. május elején: az Amerikai Magyar Alapítvány Lincoln-díjat adományozott az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületének és Kovács Ilonának, az Országos Széchényi Könyvtár 75 éves, nyugalmazott osztályvezetőjének. Az elismerésben egy-egy közösség, szakma vagy civil szervezet vezetői, jeles képviselői – személyek és intézmények is – részesülhetnek, akik és amelyek tevékenységükkel az amerikai magyarság értékeinek megőrzését szolgálják, vagy magyarként kimagasló teljesítményt értek el az Egyesült Államokban, avagy jelentős mértékben hozzájárultak a humántudományok, művészetek, kereskedelem, ipar, természettudományok bármely területén az emberek és nemzetek egymás iránti jobb megértéséhez. A díjat, amely egy Abraham Lincoln bronz mellszobor, 1967 óta 41 személy – köztük Albert Kner (1967), Zoltán Bay (1975), Sir Georg Solti (1980), Christoph von Dohnányi (1988), Albert Tezla (1998), Puskás Julianna (2000), Bakó Elemér (2002), Karl Verebey (2013) –, valamint 17 intézmény vagy szervezet vehette át.¹ Többek között az Elmhurst College (1979), a Magyar Club of Cleveland (1999), a Magyar Fulbright Bizottság, az OSZK, a Debreceni Egyetem, az ELTE, a Rutgers Egyetem (2005), és a Hungarian Human Rights Foundation (2007) fémjelzik azt a névsort, amelyhez most az AHEA is csatlakozott.

Negyven éves tehát az Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete, azaz az American Hungarian Educators' Association, közismert rövidítéssel az AHEA. Vajon hány magyar származású amerikai tanár lehetett negyven évvel ezelőtt és lehet ma is, akik fontosnak tartják egy egyesület létrehozását és működtetését ennyi éven keresztül? Mi lehetett a céljuk? S vajon gondolták-e az alapítóatyák és -anyák, hogy ilyen kort ér meg egyesületük?

A kerek évforduló tiszteletére tekintsük át az egyesület történetét, tevékenységét, vezetőségét, a tagság életének meghatározó eseményeit és eredményeit! Ebben segítségünkre lehet a küldetésnyilatkozatnak is beillő megfogalmazás: a magyar kultúra ápolása, terjesztése és tanítása Észak-Amerikában a történelem, irodalom, zene, nyelvtanítás vagy más eszköz segítségével, „*a második és a harmadik nemzedékben is fenntartani a magyarságtudatot.*”² Ez egy deklaráltan „*független,*

önálló, tudományos és szakmai egyesület, amely magyarságtudománnyal (Hungarian Studies) foglalkozik”, amelynek célja „a magyarságtudománnyal foglalkozó tanárok és a magyar származású tanárok részére megfelelő fórum nyújtása,”³ tapasztalat- és eszmecsere biztosítása.

A hőskortól napjainkig

A születési dátum, azaz az alakuló ülés időpontja: 1974 novembere, helye: Cleveland, Ohio állam. Ezen az első megbeszélésen 14 tanító és tanár megalapította az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületét. De mit is takar a név? A névadás nem volt, nem lehetett egyszerű: hosszú vita előzte meg a döntést,⁴ és néhányan a tagság sorából még pár évvel a megalakulás után is kifogásolták a magyar elnevezést, és szerettek volna találébb fordítást találni.⁵ Hiszen egyrészt már a kezdetektől nemcsak tanárok – az alapfokú képzéstől a középfokún át a felsőfokú oktatásig – lehetnek egyesületi tagok, hanem bárki, aki aktívan érdeklődött a magyar kultúra megőrzése iránt a diaszpórában, tehát egyrészt könyvtárosok, kutatók, írók, képzőművészek, zenészek, táncosok; másrészt nemcsak magyar vagy magyar származású szakemberekre számított az egyesület, hanem bárki előtt nyitva állt, akár tud magyarul, akár nem – többek között ezért döntöttek annak idején az angol nyelven való működés mellett; harmadrészt pedig az Egyesült Államokon kívül eleinte Kanadából, majd Európából, sőt egyre többen Kelet-Közép-Európából is csatlakoztak az egyesülethez. S bár az egyesület „hivatalos nyelve” az angol (a kiadványok, hírclevelek angol nyelvűek, a levelezés angol nyelven folyik, a konferenciák nyelve is elsősorban angol, és csak kivételes esetben fordulnak elő magyar nyelvű előadások), hogy minél szélesebb körhöz eljusson az üzenet, a magyar hagyományok ápolásának és a kulturális örökség megőrzésének és terjesztésének a módját a magyar nyelv ismeretén keresztül tartják megvalósíthatónak, ezért különös hangsúlyt fektet az egyesület a nyelvtanítás kérdésére, a magyar iskolák fenntartására, magyar tananyagok készítésére.

Ennek a sokszínűségnek több bizonyítéka is megfigyelhető az egyesület életében:

- szakmai partnerség és együttműködés olyan szervezetekkel és intézményekkel, mint az American Hungarian Folklore Centrum/Magyar Folklórközpont (Passaic, NJ), a Hungarian Studies Association és a Hungarian Studies Association of Canada/Kanadai Magyarságtudományi Társaság;
- egy időben testvéregyesületként kezelték az Amerikai Magyar Képzőművészeti Központot és az Amerikai Magyar Könyvtárosok Egyesületét,⁶
- könyvtárosok rendszeresen számolnak be az éves konferenciákon saját kutatási területükről, sőt a 37. konferencián 2012-ben külön szekcióban – Libraries without Borders – hangzottak el a könyvtárosok előadásai;
- 1980-tól 1989-ig háromévente, majd rendszertelen időközönként Kanada valamelyik egyetemén kerül sor az éves konferenciára, 2000-től pedig öt-évente Magyarországra ad otthont a közgyűléssel egybekötött konferenciának.

Jelenleg a 2013-as tagdíjat befizetett aktív tagok száma 114,⁷ de az évek során ennél lényegesen többen vettek részt az egyesület munkájában, szerepeltek az éves konferenciákon, vagy más formában támogatták az egyesület céljait.

Az 1975-ös második gyűlésen, amely még konferencia nélkül, úgynevezett business meetingként zajlott, hirdették ki az év közben elfogadott alapszabályt, valamint az első megválasztott vezetőség tagjait. Nézzük meg, hogyan épül fel és kikből áll a jelenlegi és az egykori vezetőség.

Vezetőség

TISZTSÉGVISELŐK 2012–2014 KÖZÖTT:

Elnök: Julia Bock, Long Island University Brooklyn Campus, New York
Alelnök: Judith Olson, American Hungarian Folklore Center, New Jersey
Titkár: Katalin Vörös, University of California, Berkeley
Pénztáros: Enikő M. Basa, Library of Congress

KURATÓRIUM:

Kálmán Magyar (hivatalánál fogva), Director, AHEA Affiliate American Hungarian Folklore Centrum, Passaic, NJ
Endre Szentkirályi, Nordonia Hills City Schools, OH
Ágnes Várdy, Duquesne University, Pittsburgh, PA
Judy Young, Canada-Hungary Educational Foundation, Ottawa, and Hungarian Studies Association of Canada

Távozó elnök: Judith Kesserű Némethy, New York University

Ügyvezető igazgató: Enikő M. Basa, Library of Congress

E-Journal főszerkesztője: Louise Vasvári, Stony Brook University, NY

Az egyesület Ügyvezető Testülete a tisztségviselők közül, a Kuratórium tagjaiból, a távozó elnökből és az ügyvezető igazgatóból áll.

Előző egyesületi elnökök:

1974–1975 Enikő M. Basa, ideiglenes elnök
1975–1978 Enikő M. Basa, két ciklus
1978–1982 Barbara Lotze, két ciklus
1982–1984 János Horváth
1984–1988 Martha Pereszlényi-Pinter, két ciklus
1988–1992 Enikő M. Basa, két ciklus
1992–1996 Katherine Gatto, két ciklus
1996–2000 Péter Pastor, két ciklus
2000–2004 Martha Pereszlényi-Pinter, két ciklus
2004–2008 Susan Glanz, két ciklus
2008–2012 Judith Kesserű Némethy, két ciklus
2012– Julia Bock

Konferenciák

Az AHEA alakuló ülését 1974-ben tartotta a Magyar Találkozó alkalmával Clevelandben. A következő évben is Cleveland adott otthont az akkor még egynapos rendezvénynek. 1976-ban rendeztek először kétnapos konferenciát péntek–szomba-

ton, majd 1983-tól csütörtök esti programmal (például filmvetítés, amely után akár az alkotókkal is lehet találkozni) kezdődik a konferencia, és hagyományosan bankettel ér véget. A hivatalos program rendszerint kiegészül egy-egy kötetlen vasárnapi kirándulással vagy egyéb kulturális csemegével – hangversennyel, folklórbe mutatóval. 2000 óta minden ötödik évben Magyarországon rendezik meg a konferenciát: Budapest, Debrecen és Szeged után 2015-ben határon túli magyar területre látogat az AHEA egyre népesebb tábora.

A konferenciákat általában a helyi egyetemek magyar vagy kelet-európai tanulmányok intézetei, tanszékei szervezik, de a szervezésből a helyi közösségek, civil szervezetek képviselői is kiveszik a részüket. 1981-ben volt az első olyan konferencia, amelynek külön tematikája volt, azóta mindig egy bizonyos, elég tágan meghatározott, téma köré szerveződnek az előadások, azon belül pedig szakterületi szekciókban folyik a munka: irodalom, történelem, nyelvoktatás, művészetek, tudomány(ok).

Az AHEA hírlevélen kívül a *Nyelvünk és Kultúránk* folyóiratban az 1970-es évek végétől rendszeresen jelent meg beszámoló (a csillaggal megjelölt konferenciákról).⁸

1 st	1976	Rutgers University, New Brunswick, NJ
2 nd	1977	Indiana University, Bloomington, IN*
3 rd	1978	Rutgers University, New Brunswick, NJ*
4 th	1979	Silver Spring, MD
5 th	1980	St. Michael's College, University of Toronto, Toronto, Ontario, Canada
6 th	1981	Kent State University, Kent, OH
<i>Symposium on the Hungarian Revolution of 1956</i>
7 th	1982	Montclair State College, Upper Montclair, NJ
<i>Hungarian Culture and History</i>
8 th	1983	St. Michael's College, University of Toronto, Toronto, Ontario, Canada
9 th	1984	Ohio State University, Columbus, OH*
<i>Hungary and Hungarians – Accomplishments and Prospects</i>
10 th	1985	Indiana University, Bloomington, IN
<i>A Ten-Year Retrospective</i>
11 th	1986	St. Michael's College, University of Toronto, Toronto, Ontario, Canada
12 th	1987	Montclair State College, Upper Montclair, NJ
<i>Hungary and Its Neighbors – Hungary and the West</i>
13 th	1988	University of Pittsburgh, Pittsburgh, PA
<i>Contributions of Hungarians and those of Hungarian Descent to World Civilization</i>
14 th	1989	St. Michael's College, University of Toronto, Toronto, Ontario, Canada
A Hungarian Studies Association of Canada közös szervezésében
15 th	1990	Montclair State College, Upper Montclair, NJ
<i>Hungary in an Age of Crisis</i>
16 th	1991	Indiana University, Bloomington, IN
<i>The Life and Times of Ernő Dohnányi</i>
17 th	1992	University of Toledo, Toledo, OH*
<i>A Commemorative Conference on the Centennial of the Birmingham Neighborhood</i>
18 th	1993	University of Maryland, College Park, MD
<i>Hungary in the 1990's: New Possibilities in a New Context</i>

- 19th 1994 Rutgers University, New Brunswick, NJ
Fifteen Million Hungarians in Transition Today
- 20th 1995 University du Québec Montréal, Montréal, Québec, Canada
A Learned Societies of Canada Conference részeként
- 21st 1996 Montclair State University, Upper Montclair, NJ
Hungarian Anniversaries: 896 and 1956
- 22nd 1997 University of Maryland, College Park, MD
A Thousand Years of Hungarian Education: Toward the Second Millennium
- 23rd 1998 Columbia University, New York, NY
Reform, Revolution, Integration: Hungary Past and Present
- 24th 1999 John Carroll University, Cleveland, OH*
Memory, Culture and Identity: The Hungarian Global Village at the End of the Millennium
- 25th 2000 Magyar Kultúra Alapítvány/Hungarian Culture Foundation, Budapest
Hungarians in North America – Magyarok Észak Amerikában
- 26th 2001 Georgetown University, Washington, DC*
Hungarian Culture – Central European Culture
- 27th 2002 University of Toronto, Toronto, Ontario, Canada
A Congress of Social Sciences and Humanities in Canada részeként
- 28th 2003 Columbia University, New York, NY
Hungarian Culture, Global Culture
- 29th 2004 Montclair State University, Upper Montclair, NJ
Hungarians at a Turning Point
- 30th 2005 Central European University, Budapest
Looking Forward – Looking Back: The AHEA at Thirty
- 31st 2006 Indiana University, Bloomington, IN
Cold War Hungary, the Revolution of 1956, and its Aftermath
- 32nd 2007 St. John's University College of Professional Studies, New York, NY
Hungarians in a Larger World
- 33rd 2008 Duquesne University, Pittsburgh, PA
Hungarian Identity in an Intercultural World
- 34th 2009 University of California, Berkeley, CA*
Hungarians in the New World/Magyarok az Újvilágban
- 35th 2010 University of Szeged, Szeged
Bridges Between Hungarians – Magyar–Magyar Kapcsolatok
- 36th 2011 John Carroll University, Cleveland, OH
Whither Europe? Whither Hungary? The Challenges of Pluralism in the Twenty-first Century / Merre megyünk, magyarok? Többelvűség és kihívásunk a 21. században
- 37th 2012 Long Island University, Brooklyn Campus, New York
Hungarian Borders, [Im]migrations, Diasporas/Magyar határok, [e]migráció, diaszpóra
- 38th 2013 Rutgers University, New Brunswick, NJ
Preserving the past, Finding the Future/Őrizzük a múltat, keressük a jövőt
- 39th 2014 University of Florida, Gainesville, FL
Turning Points in Hungarian Life and History/Fordulópontok a magyar életben és történelemben
- 40th 2015 Kolozsvár, Románia

Kiadványok

- **American Hungarian Educator** (ISSN 0163-0040) címmel jelenik meg az AHEA hírlevele, amelyben az éves konferencia beszámolója, a közgyűlés emlékeztetője, valamint könyvajánlók, programismertetések, ösztöndíjfelhívások és egyéb hírek olvashatók. Az első szám 1978 októberében jelent meg a 25. évfolyammal bezárólag 2002-ig nyomtatásban, majd 2003-tól elektronikus formában.
- **E-Journal of the American Hungarian Educators Association** a címe az évente megjelenő elektronikus folyóiratnak (ISSN: 1936-8879), amely válogatást nyújt a konferenciákon elhangzott előadásokból, illetve hungarológiai témájú cikkeket is közöl. 2008-as első megjelenése óta hat száma látott napvilágot.
- az egyesület **honlapja** (<http://ahea.net/>) aktuális információkat tartalmaz többek között a soron következő konferenciával kapcsolatosan. Itt jelenik meg a konferenciafelhívás, az előadások absztraktja és a végleges program is. Elektronikusan történik a tagnyilvántartás (regisztráció, adatok frissítése), és a kor szellemének megfelelően a kommunikáció is elektronikus levelezőlistán zajlik.

Tevékenységek

Hogy a konferenciákon és a kiadványokon kívül milyen egyéb, ám egyáltalán nem mellékes – másodlagos vagy harmadlagos – tevékenységi formák jellemezték, jellemzik az egyesületet? „*Érdekelnek a különböző csereakciók, a könyvterjesztés, a kutatási alapok megteremtése, a más nemzetiségekkel való együttműködés, főképpen a most nálunk népszerű »ethnic« és »immigration« kutatások terén. Természetesen érdekel bennünket a kapcsolatok kiépítése, látogatások, cserék megszervezése mind a Magyarországon, mind más országokban élő magyarokkal vagy magyar származásúakkal, pedagógusokkal, kutatókkal stb.*” – írta Basa Molnár Enikő 1978-ban.⁹

A Smithsonian Institution által 1976-ban rendezett nagyszabású, az Egyesült Államok bicentenáriumát ünneplő, a szokásos kéthetes programtól eltérően három hónapon keresztül megrendezett Folklife Festivalon Magyarország is részt vehetett,¹⁰ többek között annak köszönhetően, hogy az AHEA közvetítőszerepet kapott és játszott a szervezők és a helyi magyarság intézményei között.

Az amerikai magyarok által összegyűjtött irat-, könyv- és levéltári hagyatékok sorsa már 1977-ben foglalkoztatta a tagságot: javaslat is született egy központi számítógépes nyilvántartás kidolgozására, és az anyagok elhelyezésére különböző regionális könyvtárakban, levéltárakban.¹¹ A hagyatékok megmentésének, biztonságba – azaz megfelelő közgyűjteménybe – helyezésének, hozzáférhetővé tételének kérdése mai napig érzékeny és időszerű feladat, amelyet nem könnyű, és eddig nem is sikerült összehangolt módon, megnyugtatóan elérni.

Fontos eleme az egyesület tevékenységének: bekapcsolódni és részt venni különböző bizottságok munkájában. Példaként említhető a Jimmy Carter elnök által 1978. április 21-én létrehozott President's Commission on Language and International Studies, amelynek célja az volt, hogy megvizsgálja az idegen nyelvek oktatásának kiterjesztését. Az egyesület részt vett bizottsági meghallgatásokon, és javaslatot is nyújtott be a végleges jelentéshez,¹² amely 1979. október 15-én készült el. S hogy napjainkból is hozunk egy példát: az AHEA képviselője tagja a 2011-

ben megalakult Magyar Diaszpóra Tanácsnak, és részt vesz annak évente megrendezett budapesti tanácskozásain.

Ösztöndíj Alapjának köszönhetően minden évben jelentős összeggel, 2003–2004-ben 500, 2007-től pedig már 1000 dollárral támogatja magyar diákok egyetemi továbbtanulását Erdélyben (2003-ban 26, 2004-ben 12, 2007-ben 11, 2008-ban 13, 2009-ben 4, 2011-ben 6 diák részesült ösztöndíjban).

A washingtoni Magyar Nagykövetség és a HungarianAmerica Foundation/MagyarAmerika Alapítvány támogatásával 2003 és 2011 között kilenc alkalommal került megrendezésre az úgynevezett Homecoming, azaz Young Hungarian Professionals Forum/Fiatal Magyar Szakemberek Fóruma, amelynek kezdeményezői és részben szervezői is AHEA-tagok voltak. Ennek a tanácskozásnak alapvető célja az Egyesült Államokban élő, dolgozó, tanuló fiatal magyar (vagy magyar származású) diplomások egymás közötti kommunikációjának segítése, a magyarországi szakmai közösségekkel meglévő kapcsolataiknak az erősítése,¹³ valamint a hazatérés és visszailleszkedés megkönnyítése volt.

Viszonylag kötetlenebb és lazább formája a közösségépítésnek és networkingnek az évente kétszer megrendezett Hungarian Picnic/Magyar Piknik, amelyet Basa Péter és Enikő szervezett meg először 1996 októberében. A Washington, DC környéki magyar ösztöndíjas hallgatók, kutatók és diplomás fiatalok a Rock Creek Parkban gyűlnek össze, hogy együtt zenélve, táncolva, sportolva, falatozva eltöltsenek egy-egy kellemes májusi és szeptember–októberi délutánt. A két utóbbi ugyan hivatalosan nem számít AHEA-rendezvénynek, ám alkalmas lehet tagtoborzásra, ötletbörzére, kapcsolatok ápolására egyaránt.

2009 szeptemberében az AHEA saját díjat alapított, amelyet egykori alapító tagjáról, Basa Péterről nevezett el. A Péter Basa-díjat két évente ítélik oda: 2010-ben első alkalommal Basa Molnár Enikőnek az AHEA sikerének elkötelezett letéményeseként az ötlet megszületésétől az elnökségi tisztség többszöri betöltésén át a pénzügyek kiváló kézben tartásáig. 2012-ben másodikként Ruth Biro kapta meg a díjat, aki azon kívül, hogy egyik alapítója volt az egyesületnek, és több funkciót töltött be a vezetőségben, nem-magyar származásúként elkötelezett kutatója a magyar irodalomnak és kultúrának.

Laudáció

Végezetül kanyarodjunk vissza cikkünk apropójához, a Lincoln-díjhoz, amelynek méltatása szerint az AHEA mint egyesület, annak tagjai és vezetősége hosszú időn keresztül magas színvonalon járult hozzá a magyar kultúra – történelem, néprajz, irodalom, nyelv, képzőművészet, zene, és tudományos eredmények – tanításához és terjesztéséhez, számos lehetőséget teremtve a hungarológia iránt érdeklődők tájékoztatására és a magyar örökség megőrzésére...¹⁴

Kovács Ilona, aki több AHEA-konferencián is tartott előadást, tudományos munkásságával, cikkeivel, könyveivel, szerkesztett konferencia-köteteivel, a hungarika-anyagot őrző külföldi könyvtárak címjegyzék-sorozatával, hungarika adatbázisok létrehozásával majd' negyven éven keresztül szolgált különböző vezető pozíciókban az Országos Széchényi Könyvtárban. Fulbright-ösztöndíjainak köszönhetően pedig az Amerikai Magyar Alapítvány legnagyobb levéltári gyűjtemé-

nyének, az amerikai magyar református egyház iratanyagát felölelő Bethlen Collection feldolgozásában játszott úttörő szerepet. Az alapítvány létrehozásának ötvenedik évfordulójára összeállított jubileumi kiadvány szerkesztésében, és a 2005-ben Budapesten rendezett ünnepi konferencia és kiállítás megszervezésében szintén oroszul részt vállalt.

Szeretettel köszöntjük a díjazottakat és szívből gratulálunk a kitüntetéshez!

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Basa Molnár Enikő (1977). [Hozzászólás az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületének munkájáról]. = A III. Anyanyelvi konferencia tanácskozásainak összefoglalása. Budapest, 1977. augusztus 8–13. [szerk. Imre Samu]. A Nyelvünk és kultúránk 1977. évi különszáma. 164–165. p.
- Basa Molnár Enikő (1978). Az Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete. = Nyelvünk és Kultúránk, 1978. 30. sz. 77–79. p.
- Bisztray György-Basa Molnár Enikő (1980). Magyarságtudományi konferencia a torontói egyetemen. = Nyelvünk és Kultúránk, 1980. 41. sz. 79–82. p.
- Hunyadi Dalma (1977). Tájékoztató az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületének munkájáról. = A III. Anyanyelvi konferencia tanácskozásainak összefoglalása. Budapest, 1977. augusztus 8–13. [szerk. Imre Samu]. A Nyelvünk és Kultúránk 1977. évi különszáma. 190–192. p.
- Kovács Ilona–Molnár, August J.–Hames, Katherine Marothy–Fazekas, Patricia L.–Papai, Margaret (eds.) (2007). The Hungarian legacy in America. The history of the American Hungarian Foundation – the first fifty years. American Hungarian Foundation, New Brunswick, NJ.
- Lázár György (2009). AHEA Konferencia a kaliforniai Berkeley Egyetemen. = Nyelvünk és Kultúránk, 2009. 158. sz. 102–103. p.
- Lotze Barbara (1982). Az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületének tevékenységéről. = A IV. Anyanyelvi konferencia tanácskozásainak összefoglalása. Pécs, 1981. augusztus 2–8. [szerk. Imre Samu]. 299–301. p.
- Nagy Károly (1977). Amerikai magyar tanárok 1977. évi konferenciája. = Nyelvünk és Kultúránk, 1977. 28. sz. 84. p.
- Nagy Károly (1978). Amerikai magyar tanárok 1978. évi konferenciája. = Nyelvünk és Kultúránk, 1978. 32. sz. 79–80. p.
- Nagy Károly (1992). Az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületének konferenciája. = Nyelvünk és Kultúránk, 1992. 85. sz. 79. p.
- Nagy Károly (1999). Amerikai magyar tanárok konferenciája. = Nyelvünk és Kultúránk, 1999. 106. sz. 16. p.
- Némethy Kesserű Judit (2001). Nyugati magyar oktatás. Amerikai magyar tanárok konferenciája. = Nyelvünk és Kultúránk, 2001. 115. sz. 23–28. p.
- Pereszlényi Pintér Márta (1984). Az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületének (AHEA) kilencedik konferenciája. = Nyelvünk és Kultúránk, 1984. 57. sz. 73–74. p.

A cikkben említett szervezetek és intézmények honlapja:

- American Hungarian Educators' Association/Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete –
<http://ahea.net>
- American Hungarian Folklore Centrum/Magyar Folklórközpont (Passaic, NJ) –
<http://magyar.org/>
- American Hungarian Foundation/Amerikai Magyar Alapítvány –
<http://ahfoundation.org>
- Homecoming Forum/Fiatal Magyar Szakemberek Fóruma –
<http://www.hungarianamerica.com/homecoming/>
- Hungarian Picnic/Magyar Piknik –
<http://picnic.hungaria.org/>
- Hungarian Studies Association (1970–2003 között The American Association for the Study of Hungarian History) –
<http://hungarianstudies.info/about.html>
- Hungarian Studies Association of Canada/Kanadai Magyarságtudományi Társaság –
<http://hungarianstudies.org/>

JEGYZETEK

- 1 Az adatokat 1967–2005 között a *The Hungarian legacy in America* című jubileumi kötet közli a 136–139. oldalakon.
- 2 Basa Molnár Enikő levélben beküldött hozzászólása a III. Anyanyelvi Konferencián, 1977-ben.
- 3 Basa Molnár Enikő (1978), 78. p.
- 4 Basa Molnár Enikő (1978), 77–78. p.
- 5 Lotze, Barbara (1982), 299. p.
- 6 Lotze, Barbara (1982), 300. p.
- 7 <http://ahea.net/members?>
- 8 Nagy Károly (1977, 1978, 1992, 1999), Basa Molnár Enikő (1980), Pereszlényi Pintér Márta (1984), Némethy Kesserű Judit (2001), Lázár György (2009)
- 9 Basa Molnár Enikő (1978), 78. p.
- 10 Az 1976-os jubileumi Smithsonian Folklife Festival egyik kiemelt témája az *Old Ways in the New World / Régi módon az Újvilágban* volt, és a fesztivál honlapja szerint Magyarországon kívül Lengyelország, Jugoszlávia és Románia vett részt Kelet-Közép-Európából.
http://www.festival.si.edu/explore_festival/year.aspx.
- 11 Lásd: Basa Molnár Enikő (1978), 78. p., Hunyadi Dalma (1977), 191. p., Nagy Károly (1977), 84. p. beszámolóját az 1977-es 2. AHEA Konferenciáról.
- 12 Basa Molnár Enikő (1980), 28. p.
- 13 <http://www.hungarianamerica.com/homecoming/index2004.php>
- 14 Részlet az indoklásból: „...*the Association has distinguished itself and is devoted to the teaching and dissemination of Hungarian culture – history, folklore, literature, language, fine arts, music, scientific achievements – and seeks to provide opportunities for those interested in Hungarian studies and Hungarian heritage to further those interests...*”